

Παραρτητήριον Νίκος
Δοσολόγος

Π.Σ.

κ Κανάρης
18.10.84

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡ/ΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΓΡ/ΤΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 1984

Αριθ. Πρωτ. 165659

Ταχ. Δ/ση : Ιπποκράτους 3-5
Υπεύθυνος : Γ. Σάκκας
Τηλέφωνο : 3604440

ΑΡΧΕΙΟ	
Θυρίδα	: 2
Υποθυρίδα	: Προς :
Φάκελος	: (ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ)
Υποφάκελος	: .....
Ημερομηνία	: 20-2-85

Δόθηκε διαγραφή
του Δασολόγου
Οδύσης και η αντίθετη

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αριθ. Πρωτ. 44.76..
Ημερομηνία 1-8-ΟΚΤ. 1984

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τη σύνταξη μελετών βελτίωσης
υποβαθμισμένων δασών

Το έτος 1983 δημιουργήθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το ενάριθμο έργο 8384006 με την ονομασία "Βελτίωση υποβαθμισμένων δασών και εξαγορά εγκαταλελειμμένων αγροτεμαχίων ως και δασοτεμαχίων".

Το έτος 1983 το έργο αυτό για το σύνολο των δασών της χώρας χρηματοδοτήθηκε με 50 εκατ. δρχ. και το τρέχον έτος με 239 εκατ. δρχ. Προβλέπεται όμως για τα προσεχή έτη σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης του έργου αυτού γιατί δίνεται σημαντική χρηματοδότηση από Ε.Ο.Κ. σύμφωνα με τους κανονισμούς 1975/82 για τους 22 Νομούς της χώρας και 619/84 που αφορά την επέκταση του παραπάνω κανονισμού και για τους λοιπούς Νομούς της χώρας.

Με το ενάριθμο αυτό έργο μπορεί να χρηματοδοτηθούν και εκτελεσθούν εργασίες σε όλα τα δημόσια δάση, ανεξάρτητα από το σύστημα εκμετάλλευσής (σε αυτεπιστασίας ή μη) που εφαρμόζεται σ' αυτά και ανεξάρτητα αν θεωρείται ότι είναι υποβαθμισμένα ή μη, με κύριο σκοπό να βελτιωθούν και αποκτήσουν την κανονική τους μορφή.

Οι εργασίες που μπορούν να εκτελεσθούν μέσα σ' ένα δάσος και να χρηματοδοτηθούν με το ενάριθμο αυτό έργο είναι :

1. Απομάκρυνση ανεπιθύμητων ατόμων (ασθενικά πολύκλαδα, παχύκορμα και γενικά άτομα που δεν αποδίδουν τεχνική ξυλεία ως και άτομα που υπέστησαν ζημιές κατά την υλοτομία και μετατόπιση).

..//..

2. Καλλιέργεια της νεοφυτείας.
3. Καλλιέργεια της πυκνοφυτείας.
4. Αραιώσεις.
5. Κλαδεύσεις.
6. Τεχνητή υποβοήθηση της φυσικής αναγέννησης (αναμοχλεύσεις εδάφους, κ.λπ.).
7. Αναδασώσεις - Συμπληρώσεις (σε εσωδασογενή και εξωδασογενή περιβάλλοντα).
8. Περιποιήσεις των ανωτέρω αναδασώσεων (σκαλίσματα, ποτίσματα, κ.λπ.).
9. Εξαγορά εγκαταλελειμμένων αγροτεμαχίων, δασοτεμαχίων ή άλλων εκτάσεων που παρεμβάλλονται μέσα στα δημόσια δάση και παρεμποδίζεται η ενιαία τους διαχείριση (η εργασία αυτή θα γίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας).
10. Λοιπές εργασίες, π.χ. περιφράξεις, συγκέντρωση υπολειμάτων εφόσον κρίνεται σκόπιμο, διαμόρφωση κατακειμένων ατόμων ως και υπολειμάτων υλοτομιών κατάλληλων για χρήση, κ.λπ., που βασικός σκοπός θα είναι η βελτίωση των δασών.

Τα δύο αυτά έτη, 1983 και 1984, εφαρμογής αυτού του προγράμματος έχει διαπιστωθεί ότι πολλές υπηρεσίες δεν έχουν προβεί στη σύνταξη σχετικών μελετών βελτίωσης των υποβαθμισμένων δασών και έχουν στηριχθεί για την εκτέλεση εφαρμογής του προγράμματος στις διαχειριστικές εκθέσεις ή στην έγκριση μόνο των προγραμμάτων. Αυτό όμως δεν μπορεί να συνεχισθεί και όσες υπηρεσίες δεν έχουν προβεί στη σύνταξη ειδικών μελετών βελτίωσης των υποβαθμισμένων δασών θα πρέπει να συντάξουν μελέτες σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα ύλης που επισυνάπτεται για να μπορούν να δικαιολογηθούν οι μέχρι τώρα δαπάνες και να μπορούν στο εξής να συμπεριληφθούν στα ετήσια προγράμματα εργασίες βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών. Η μη ύπαρξη μελέτης στο μέλλον σημαίνει και μη χρηματοδότηση προγράμματος. Ειδικά για το προσεχές έτος 1985 μπορούν να συμπεριληφθούν εργασίες βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών στο πρόγραμμα με το αιτιολογικό "βάσει συντασσομένης μελέτης", η οποία όμως θα πρέπει μέχρι τέλος Ιουνίου 1985 να είναι εγκεκριμένη.

Για τη σύνταξη των μελετών αυτών θα έχετε υπόψη σας τα εξής :

Θ' ακολουθείτε το διάγραμμα ύλης που επισυνάπτεται και χαρακτηρίζεται σαν μία προσωρινή προδιαγραφή.

Το πλείστον οι επεμβάσεις βελτίωσης των δασών που αποδίδουν ξυλώδη όγκο (κυρίως αραιώσεις, κατακείμενα και τα ασθενικά άτομα, παχύκορμα, κ.λπ.) θα πρέπει να γίνονται σύγχρονως με τις κανονικές υλοτομίες που προβλέπονται από τις διαχειριστικές εκθέσεις. * *

Γενικά τα προϊόντα που προκύπτουν από τις επεμβάσεις ανεξάρτητα του χρόνου που γίνονται δεν θα λαμβάνονται καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων λημμάτων, με άλλα λόγια στις δύο επεμβάσεις κανονικές υλοτομίες και βελτιώσεις θα λαμβάνεται μόνο ο συνολικός ξυλώδης όγκος που προβλέπεται από την εγκεκριμένη διαχειριστική έκθεση. Κάθε υπέρβαση των εγκεκριμένων λημμάτων που δεν εμπίπτει μέσα στις κείμενες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας θα ελέγχεται αυστηρά. *

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαχειριστικές μελέτες των δασών και θα πρέπει να γίνουν βελτιώσεις από τις οποίες προκύπτει υλοτομητέος ξυλώδης όγκος θα συντάσσεται πίνακας υλοτομίας γι' αυτό το ξυλώδη όγκο και θα εγκρίνεται αρμοδίως. *

Οι μελέτες βελτίωσης των δασών θα συντάσσονται σε πρώτη φάση με βάση τις διαχειριστικές εκθέσεις και σε περίπτωση μη ύπαρξης να γίνει προσπάθεια ώστε όλες οι δημόσιες εκτάσεις ανεξάρτητα αν έχουν ή όχι αντικείμενο εκμετάλλευσης δάσους να καλυφθούν με διαχειριστικές εκθέσεις.

Οι μελέτες της βελτίωσης των δασών δεν θα είναι τίποτε περισσότερο παρά μόνο ένα καθαρά δασοκομικό σχέδιο πολύ αδρομερές το οποίο θα δίνει μετά την οριστικοποίηση των προσωρινών προδιαγραφών την κατά συστάδα επέμβαση και κυρίως των κρίσιμων δασών με κύριο σκοπό να επιτευχθεί η βελτίωση του ελληνικού δάσους.

Τα τμήματα της Κεντρικής Υπηρεσίας : α) Διαχειριστικών Σχεδίων και Μελετών της Δ/σης Προγρ/σμού και Μελετών και β) Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Δημόσιων Δασών της Δ/σης Διαχείρισης Δημόσιων Δασών υποχρεώνονται σε συνεργασία με τα Ιδρύματα Έρευνών και

τις εξωτερικές Υπηρεσίες να συντάξουν μέσα σε δύο έτη οριστικές προδιαγραφές για τη σύνταξη μελετών βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών.

Μετά τη σύνταξη των οριστικών προδιαγραφών, όλες οι εγκεκριμένες μελέτες που θα υπάρξουν θα πρέπει να αναθεωρούνται και να συντάσσονται συγχρόνως με τη σύνταξη των διαχειριστικών εκθέσεων για να δίνεται με ακρίβεια η κατά συστάδα επέμβαση.

Ειδικά για τα δημόσια δάση για τα οποία δεν υπάρχουν διαχειριστικές εκθέσεις θα πρέπει μέχρι να συνταγούν αυτές οι μελέτες βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών να είναι περισσότερο λεπτομερείς.

Για την καλή εκτέλεση ιδιαίτερα των εργασιών καλλιέργειας της νεοφυτείας, καλλιέργειας της πυκνοφυτείας, των αραιώσεων και κλαδεύσεων συνιστάται σε όλους τους δασολόγους η προσεκτική μελέτη του εγχειρίδιου του καθηγητή του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης Hans Leibundgut "Η καλλιέργεια του δάσους" που έχει μεταφραστεί στα ελληνικά από τον καθηγητή κ. Σπύρο Ντάφη.

Στο μέλλον στη σύνταξη κάθε διαχειριστικής έκθεσης δάσους και προς αποφυγή σύνταξης των μελετών υποβαθμισμένων δασών, μπορείτε να συμπεριλαμβάνετε στη διαχειριστική έκθεση στα προτεινόμενα διαχειριστικά μέτρα σε κάθε φύλλο περιγραφής συστάδας ή τμήματος, όλες τις προβλεπόμενες εργασίες που φαίνονται στη παράγραφο Β του διαγράμματος ύλης που επισυνάπτεται. Ο προϋπολογισμός της δαπάνης των βελτιωτικών εργασιών θα δίνεται σε ειδικό πίνακα στη διαχειριστική έκθεση κατά συστάδα ή τμήμα ως και για το σύνολο του δάσους. ***

Παρόμοιες μελέτες βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών μπορούν να συνταχθούν και εφαρμοσθούν και για τα μη δημόσια δάση ή να περιλαμβάνονται στο μέλλον στις νέες διαχειριστικές εκθέσεις βελτιωτικές εργασίες όπως αναφέρεται στην παραπάνω παράγραφο. Οι μελέτες αυτές μπορεί να χρηματοδοτηθούν από την Υπηρεσία μας και έτσι θα πρέπει να ενημερώσετε σχετικά τους ενδιαφερόμενους στη περιοχή σας της μη δημόσιας δασοπονίας. ***

Τέλος τονίζεται ιδιαίτερα ότι:

- α) Οι μελέτες αυτές θα συντάσσονται όπως φαίνεται στο διάγραμμα ύλης για όλα τα δάση ανεξαρτήτως αν έχουν διαχειριστικές εκθέσεις ή μή.

β) με τις μελέτες αυτές δεν θα ανατρέπεται η εφαρμοζόμενη διαχείριση των δασών που προβλέπεται από τις διαχειριστικές εκθέσεις.

γ) Το επισυναπτόμενο διάγραμμα των μελετών αυτών θα ληφθεί υπόψη στις υπό σύνταξη νέες προδιαγραφές των διαχειριστικών εκθέσεων και

* * δ) Οι μελέτες αυτές θα κοινοποιούνται στα Τμήματα 1) Διαχειριστικών Σχεδίων και Μελετών της Δ/σης Προγραμματισμού και Μελετών (Δασών) και 2) Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Δημοσίων Δασών της Δ/σης Διαχείρισης Δημοσίων Δασών.

Παρακαλούμε για την πιστή εφαρμογή όλων των ανωτέρω και ιδιαίτερα να δοθεί μία σχετική προτεραιότητα όλων των άλλων δασικών εργασιών η σύνταξη των μελετών αυτών γιατί η χρηματοδότηση του προγράμματος βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών θα είναι πολύ σημαντική στο μέλλον και γιατί κρίνεται ως το πιο σημαντικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται για τη βελτίωση των δασών.-

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΘΗΣ ΓΙΩΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Δ/σεις Δασών Νομαρχιών, Έδρες τους
- Δασαρχεία Κράτους, Έδρες τους
- Δ/σεις Αναδασώσεων, Έδρες τους

2. ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- Γραφείο κ. Υπουργού Γεωργίας
- Γραφείο κ. Αναπλ. Υπουργού Γεωργίας
- Γραφείο κ. Υφυπουργού Γεωργίας
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Υπ. Γεωργίας
- Δ/σεις και Τμήματα Κεντρικής Υπηρεσίας

3. ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- Περιφερειακές Επιθ/σεις Δασών, Έδρες τους
- Γενικούς Επιθεωρητές

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΣΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

Σύνταξης Μελετών για τη Βελτίωση Υποβαθμισμένων Δασών

A. Γενική Περιγραφή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνεται μία πολύ αδρομερής περιγραφή, όπως εγκριτική διαταγή και περίοδος ισχύος της διαχειριστικής έκθεσης, συνολική έκταση του δάσους και κατανομή κατά μορφές εκμετάλλευσης του εδάφους, συνολικό ξυλώδες κεφάλαιο του δάσους, συνολική ετήσια προσαύξηση και ετήσιο λήμμα. Γενικά στοιχεία για τη μέχρι τώρα διαχείριση και επισήμανση ζημιών του δάσους από διάφορους κίνδυνους. Στοιχεία για το υπάρχον εργατικό δυναμικό της περιοχής και λοιπές γενικές πληροφορίες που κρίνετε σκόπιμες. Όλα αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 4-5 σελίδες.

B. Προτεινόμενες Εργασίες

Σε πρώτη φάση και έχοντας υπόψη τη γενική κατάσταση του δάσους οι προβλεπόμενες εργασίες θα δίνονται συνολικά για το δάσος, ως κάτωθι :

1. Απομάκρυνση ανεπιθύμητων ατόμων (ασθενικά, πολύκλαδα, παχύκορμα και γενικά άτομα που δεν αποδίδουν τεχνητή ξυλεία ως και άτομα που έχουν υποστεί ζημιές κατά την υλοτομία και μετατόπιση).
..... (αιθμός ατόμων κατά προσέγγιση και ξυλώδης όγκος που θα προκύψει από αυτά).
2. Καλλιέργεια της νεοφυτείας ..... Να.
3. Καλλιέργεια της πυκνοφυτείας ..... Να.
4. Αραιώσεις ..... Να (κατά προσέγγιση ξυλώδης όγκος).
5. Κλαδεύσεις ..... Να.
6. Τεχνητή υποβοήθηση της φυσικής αναγέννησης (αναμοχλεύσεις εδάφους, κ.λπ.) ..... Να.
7. Αναδασώσεις - συμπληρώσεις (σε ενδοδασογενή και εξωδασογενή περιβάλλοντα) ..... Να.
8. Περιποιήσεις αναδασώσεων (σκαλίσματα, ποτίσματα, κ.λπ.)
..... Να.

9. Εξαγορά εγκαταλελειμμένων αγροτεμαχίων, δασοτεμαχίων ή άλλων εκτάσεων που παρεμβάλλονται μέσα στο δημόσιο δάσος και παρεμποδίζεται η ενιαία του διαχείριση ..... Να.
10. Λοιπές εργασίες π.χ. περιφράξεις σε τρέχοντα μέτρα ....., συγκέντρωση υπολειμάτων εφόσον κρίνεται σκόπιμη σε ..... Να, διαμόρφωση κατακειμένων ατόμων και υπολειμάτων υλοτομιών κατάλληλων για χρήση, κ.λπ, που βασικός σκοπός θα είναι η βελτίωση των δασών.

Γ. Προϋπολογισμός

Σε πρώτη φάση από εκτιμήσεις και παρατηρήσεις σας θα συντάσσεται το τιμολόγιο που θα δείχνει τη τιμή μονάδας για κάθε προτεινόμενη εργασία όπως δίνεται παραπάνω και τελικά θα συντάσσεται ο προϋπολογισμός.

Δ. Χάρτης

Σε κάθε μελέτη θα επισυνάπτεται ο χάρτης ο οποίος επισυνάπτεται και στις διαχειριστικές εκθέσεις και θα είναι πλήρως ενημερωμένος με όλα τα στοιχεία (βλάστηση, οδικό δίκτυο, κ.λπ.).